

Iluminare cu năbădăi la Cozești

Investigații

Autoritățile Publice Locale (APL) din comuna Grigorăuca, raionul Sîngerei, sunt suspectate că au compromis un concurs pentru achiziționarea lucrărilor de instalare a sistemului de iluminat stradal prin descalificarea a două oferte, fără să ofere justificări agenților economici. În consecință, Agenția Națională de Soluționare a Contestațiilor (ANSC) a anulat procedura de achiziție și a obligat primăria să reevalueze ofertele. Primăria însă a ales același agent economic. Proiectul face parte din Programul Național „Satul European Express”.

În luna august 2023, Primăria comunei Grigorăuca, Sîngerei [a anunțat un concurs](#) public prin care a solicitat oferte pentru efectuarea lucrărilor de instalare a iluminatului public în satul Cozești, cu valoarea estimativă de **375 de mii de lei fără TVA**. Criteriul de atribuire a ofertei câștigătoare a fost cel mai mic preț. La concurs au

participat trei agenți economici, iar câștigătoare a fost declarată oferta „Euro VL Construct”, cu o valoare de **291 de mii de lei, fără TVA**, Oferta firmei „EnergoLED” SRL, care a prezentat prețul de **192 200 de lei**, și a companiei „Zepto” SRL, care a propus **320 de mii de lei** (ambele fără TVA), au fost respinse. Procedura de achiziție a fost desfășurată de autoritate cu aplicarea licitației electronice, care potrivit Legii cu privire la achizițiile publice, are loc în 3 runde de negociere. În cadrul acestui concurs public, ofertanții au posibilitatea să reducă prețul inițial al ofertei. După revizuire, firma „Zepto” SRL a oferit suma de **140 de mii de lei**, iar „EnergoLED” – circa **180 de mii de lei**.

Oferte descalificate, fără să se ceară justificarea prețului

Firma „EnergoLED” nu a fost de acord cu decizia membrilor grupului de lucru și a contestat-o la Agenția Națională de Soluționare a Contestațiilor (ANSC), argumentând în sesizare că oferta a fost respinsă fără un motiv întemeiat.

„Autoritatea contractantă a încălcat prevederile art.14 din Legea privind achizițiile publice, în care se specifică, că autoritatea contractată prin intermediul grupului de lucru este obligată să asigure obiectivitatea și imparțialitatea în cadrul procedurilor de achiziție publică, cât și prevederile pct.(3) din aceeași lege care prevede că membrul grupului de lucru este autonom, imparțial și se supune numai legii”, este menționat în sesizare.

La rândul său, Primăria Grigorăuca a explicat la ANSC că cele două oferte au fost descalificate, deoarece operatorii economici nu și-au justificat ofertele mici prezentate a doua oară:

„În opinia membrilor grupului de lucru, descalificarea operatorilor a fost din motivul propunerii ofertelor anormal scăzute, fapt care a fost catalogat ca suspiciune că sunt neadecvate, inacceptabile și neconforme, prin care se constată că există abateri grave de la prevederile legale care afectează rezultatul procedurii de atribuire”.

Foto de MoldovaCurata.md

Decizia ANSC: „Se anulează procedura”

După analizarea tuturor explicațiilor primite de la părți, ANSC a emis în luna octombrie 2023 [o decizie](#) prin care a anulat decizia de atribuire a contractului de achiziții publice și a obligat primăria comunei Grigorăuca să reevalueze oferta „Energoled” SRL. În decizia Agenției se menționează că înainte de a decide respingerea ofertei, autoritatea contractantă urma să solicite justificarea prețului aparent anormal de scăzut și, în consecință, să examineze efectiv justificarea prezentată de operatorul economic. „Orice decizie pe marginea unei oferte avantajoase economic trebuie să fie fundamentată legal și justificată temeinic”, se spune în documentul ANSC.

Corpuri de iluminat instalate înainte de semnarea contractului?

Primăria însă a reevaluat oferta și a ales același agent economic câștigător, firma „Euro VL Construct”. **Veaceslav Postolachi**, administratorul firmei „EnergoLED”, care a contestat decizia, a declarat pentru portalul MoldovaCurata.md că autoritatea

contractantă nu a ținut cont de faptul că licitația este electronică și că ofertantul poate prezenta prețuri noi ale ofertei. El a precizat că, în opinia sa, „cea mai mare ilegalitate” ar fi că în localitatea Cozești instalarea corpurilor de iluminat începuse chiar dacă procedura era în proces de examinare la ANSC. Potrivit lui, anume acesta ar fi motivul de ce după reevaluare a fost aleasă aceeași companie.

„Firma noastră a oferit cel mai mic preț, însă primăria ne-a descalificat, fără a cere justificări sau explicații. A anulat și l-a pus pe care a vrut el. (n.r. „primarul”). Ei făcuseră lucrările mai înainte de concurs. Nu au făcut corect. Nu am mai mers nici în instanța de judecată. Între prețul nostru și cel câștigător era o diferență mare, de aproape o sută de mii de lei. Și-au bătut joc de banii publici”, consideră Veaceslav Postolachi.

Consilierul local din Grigorăuca, **Radu Luca**, a confirmat că primarul a permis să fie instalate corpurile de iluminat înainte ca ANSC să examineze contestația. „Patru kilometri de linie și 40 de felinare. Ei puneau felinarele fără să fie încheiat contractul. Am cerut de la primar contractul atunci când lucrările se desfășurau la Cozești, dar nu mi l-a dat. Primarul spunea prin sat că becurile să fie puse, că el se va înțelege cu consilierii”, a menționat Radu Luca.

Pe de altă parte, primarul din Grigorăuca, **Anatoli Hajevschi**, nu a vrut să ne ofere detalii despre concurs, refuzând să spună dacă lucrările au fost făcute înainte de semnarea contractului.

„Linia de-acum e gata, suta la sută dată în exploatare. Funcționează, îi gata. Eu am și uitat deja de concurs. Dați în scris și eu răspund, la telefon sunt aiureli multe”, a conchis primarul, întrerupând apelul. Ulterior acesta nu a mai răspuns la telefon.

La rândul său, **Nicolae Ciubuc**, managerul de proiect la „Euro VL Construct” SRL, firma care a instalat sistemul de iluminare, a negat că ar fi îndeplinit lucrările înainte de a fi semnat contractul.

„Noi am primit scrisoare că suntem câștigători la procedura dată. Peste o perioadă, am primit o scrisoare de la Agenția de Soluționare a Contestațiilor precum că suntem în procedura de contestații. Înainte de participare la licitații, am solicitat de la furnizori prețul la materiale, apoi am calculat salariile și s-a format costul serviciilor”, a explicat Nicolae Ciubuc. El a mai adăugat că lucrările au fost efectuate doar după semnarea contractului și nu înainte.

Portalul MoldovaCurata.md a solicitat primăriei Grigorăuca o copie a contractului semnat cu firma „Euro VL Construct” SRL. Potrivit contractului expediat, acesta a fost semnat de autoritatea contractantă la 8 noiembrie 2023. Pe de altă parte, consilierul

local din Grigorăuca, Radu Luca, a precizat că, de fapt, corpurile de iluminat ar fi fost instalate în luna august 2023.

Portalul MoldovaCurata.md a solicitat Centrului Național Anticorupție să verifice dacă iluminarea stradală din Cozești a fost instalată cu mult timp înainte de a fi semnat contractul.

Foto de MoldovaCurata.md

Potrivit [„Ghidului de monitorizare a achizițiilor publice: instrument pentru societatea civilă”](#), realizat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”, excluderea unui ofertant fără temei legal (de exemplu, descalificarea unui ofertant pentru abateri ne semnificative/fără solicitarea clarificărilor sau fără solicitarea justificării prețului anormal de scăzut), reprezintă un steguleț roșu în procesul de evaluare a ofertelor și atribuirea contractului.

Amintim că Programul „Satul European Expres” a fost lansat în vara anului 2023, având scopul de a moderniza infrastructura rurală prin implementarea unor proiecte rapide, cu un termen de finalizare de maximum 6 luni și posibilitatea accesării resurselor financiare de până la 450 de mii de lei. Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală, instituție responsabilă de implementarea proiectelor în programele naționale „Sat European” și „Satul European Express”, [a anunțat](#) că până la sfârșitul anului trecut, în 52 de localități din întreaga țară au fost modernizate sistemele de iluminat public în cadrul Programului „Satul European Express”.

Liliana Mălachi

Această investigație este un produs al proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice prin contribuția mass-media”, desfășurat de Asociația Presei Independente (API), în calitate de beneficiar de sub-grant a proiectului [„Consolidarea integrității în achizițiile publice”](#). Proiectul este implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, în parteneriat cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență (SUA). Proiectul urmărește susținerea reformelor în domeniul achizițiilor publice în Moldova, care vor spori transparența și corectitudinea achizițiilor publice prin abilitarea cetățenilor de a responsabiliza instituțiile relevante. Opiniile exprimate în cadrul proiectului și responsabilitatea pentru conținutul acestui produs aparțin autorilor proiectului și nu reflectă neapărat opinia IDIS „Viitorul” și a donatorului.

